

**UNIVERSITEIT
TWENTE.**

slo

nationaal expertisecentrum
leerplanontwikkeling

Universiteit Maastricht

Workshop formatief toetsen in de klas: Concrete voorbeelden aan de hand van video's

informedED

informed education (geïnformeerd onderwijs)

Professionaliseringstraject voor docenten in het VO,
Conferentie | 21 november 2018

informED team

Emiel de Kleijn
E.dekleijn@slo.nl

slo

Bas Trimbos
b.trimbos@slo.nl

Christel Wolterinck
c.h.d.wolterinck@utwente.nl

Dr. Kim Schildkamp
k.schildkamp@utwente.nl

Jitske de Vries
j.a.devries@utwente.nl

UNIVERSITEIT TWENTE.

Inge Jansen
i.jansen@slo.nl

Dr. Cindy Poortman
c.l.poortman@utwente.nl

Prof. Adrie Visscher
a.j.visscher@utwente.nl

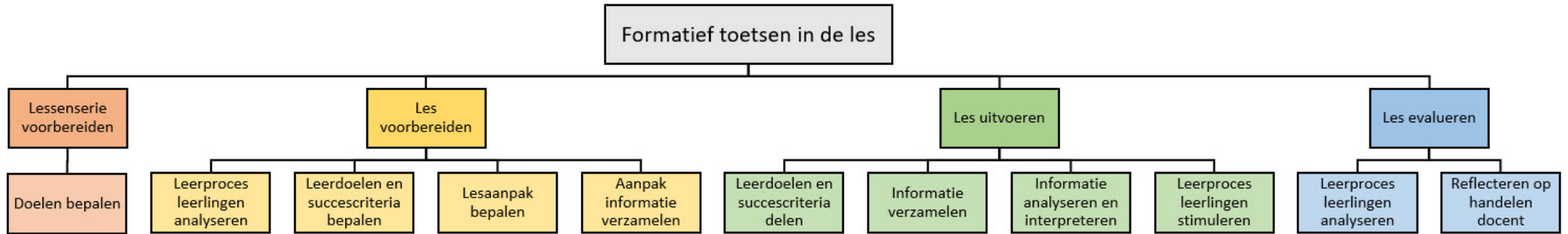

Prof. Jeroen van Merriënboer
j.vanmerrienboer@maastrichtuniversity

Workshop: Formatief toetsen in de klas: Concrete voorbeelden aan de hand van video's

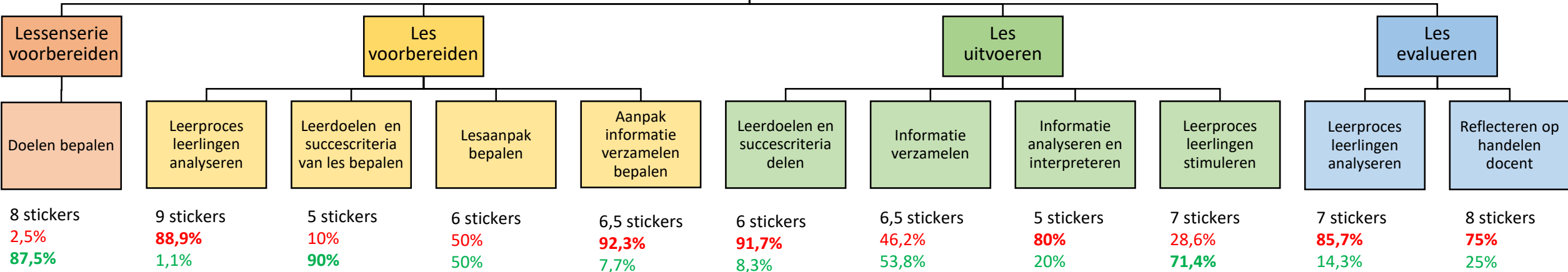
- Zicht krijgen op vaardigheden die nodig zijn voor formatief toetsen.
- Focus op verhelderen, delen en begrijpen van leerdoelen en succescriteria.
- Neus voor kwaliteit ontwikkelen.

Taakanalyse: basis voor de training

Prioriteiten in cursus

Formatief toetsen in de les

Theoretisch model: Wat is formatief Evalueren

	Waar werkt de leerling naartoe?	Waar is de leerling nu?	Hoe komt de leerling naar de gewenste situatie?
Leraar	1. Verhelderen van leerdoelen en delen van criteria voor succes	2. Realiseren van effectieve discussies, taken en activiteiten die bewijs leveren voor leren	3. Feedback geven gericht op verder leren
Mede-leerling	Begrijpen en delen van leerdoelen en criteria voor succes	4. Activeren van leerlingen als belangrijke informatiebronnen voor elkaar	
Leerling	Begrijpen van leerdoelen en criteria voor succes	5. Activeren van leerlingen in het stimuleren van eigenaarschap over het eigen leren	

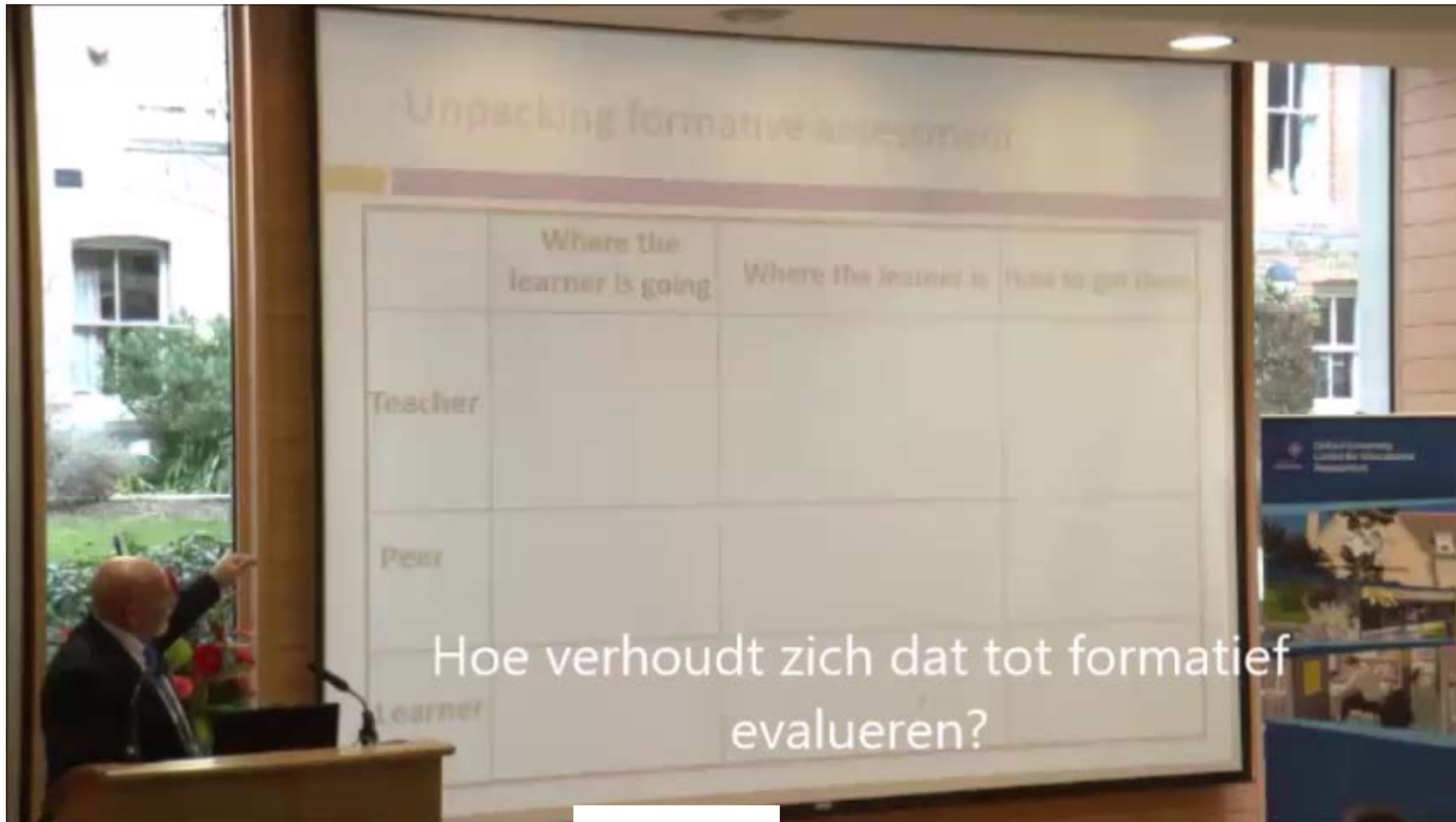
Figuur 1: Vijf strategieën van formatief evalueren (Leahy, Lyon, Thompson & Wiliam, 2005).

Theoretisch model Gulikers en Baartman

De formatieve toetscyclus (Gulikers & Baartman, 2017)

Strategieën formatief evalueren

Formatief evalueren vandaag

- Leerdoelen en succescriteria verhelderen (Fase 1 Gulikers & Baartman, 2017 en Strategie 1 Leahy, S., et al., 2005)

Verhelderen leerdoelen en succescriteria

- Voorwaardelijk voor alle volgende stappen in formatief evalueren:
 - leerlingen betrekken en motiveren
 - eerste stap naar zelfregulatie
- Uit onderzoek blijkt dat deze fase niet of niet goed wordt uitgevoerd.

Strategieën formatief evalueren

Opdracht I

- We gaan drie video's bekijken waarin leerdoelen en succescriteria verhelderd worden.
- Beantwoord per video de volgende vragen:
 1. Welke activiteiten voert de docent uit?
 2. Welke activiteiten voeren de leerlingen uit?
 3. Hoe zorgt de docent voor eigenaarschap bij leerlingen?

Werkvorm: denken- delen- uitwisselen

Eerst voor jezelf- dan in de groep- vervolgens plenair

Video 1 <https://www.youtube.com/watch?v=8diVTayHxpk>

Video II (bron: SLO)

	Waar werkt de leerling naartoe?	Waar is de leerling nu?	Hoe komt de leerling naar de gewenste situatie?
Leraar	1 Verhelderen van leerdoelen en delen van criteria voor succes	2 Realiseren van effectieve discussies, taken en activiteiten die bewijs leveren voor leren	3 Feedback geven gericht op verder leren
Mede-leerling	Begrijpen en delen van leerdoelen en criteria voor succes	4 Activeren van leerlingen als belangrijke informatiebronnen voor elkaar	
Leerling	Begrijpen van leerdoelen en criteria voor succes	5 Activeren van leerlingen in het stimuleren van eigenaarschap over het eigen leren	

Vijf strategieën van formative assessment (gebaseerd op William & Leahy, 2015)

Video III: <https://www.youtube.com/watch?v=Vrtt3PMD5Ro>

Opdracht 1 terugkoppeling

1. Welke activiteiten voert de docent uit?
2. Welke activiteiten voeren de leerlingen uit?
3. Hoe zorgt de docent voor eigenaarschap bij leerlingen?

Opdracht 2

Wat is volgens jullie de beste uitvoering van de drie en waarom?
Maak een top drie (ranking).

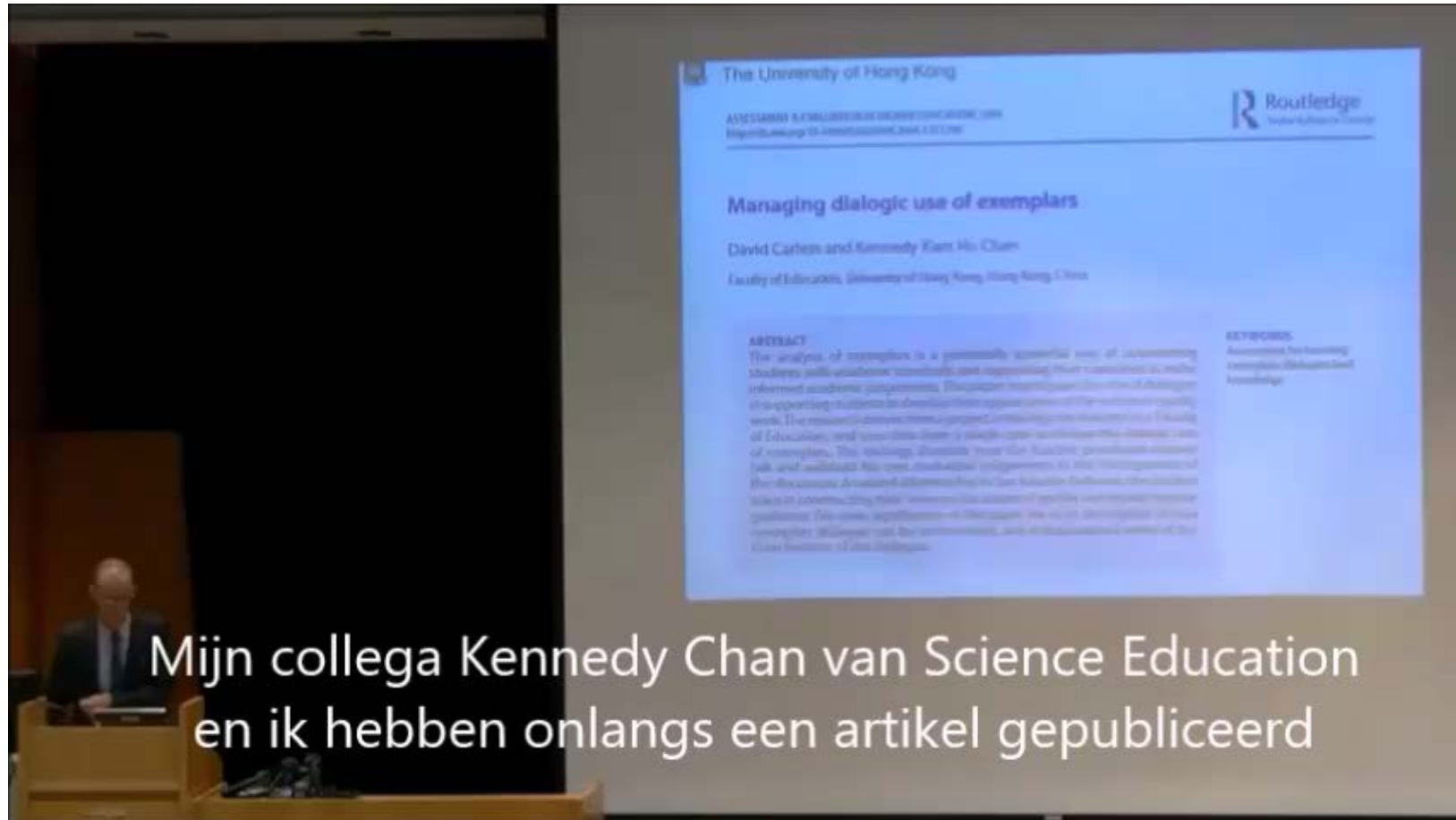
Werkvorm: denken- delen- uitwisselen

Exemplars

Ranking is gebaseerd op het werken met exemplarische voorbeelden:

Exemplars

Definitie exemplars

Waarom exemplars gebruiken?

↻ You Retweeted

David Carless @CarlessDavid · Oct 8

Replying to @bastrimbos

Students who accessed [#exemplars](#) got better exam marks than those who didn't

No longer exempt from good practice: using exemp...

(2013). No longer exempt from good practice: using exemplars to close the feedback gap for exams.

Assessment & Evaluation in Higher Education: Vol. 38, ...

tandfonline.com

Neus voor kwaliteit

Werken met exemplarische uitwerkingen geeft leerlingen de kans om een neus voor kwaliteit te ontwikkelen, iets dat nodig is om kwaliteit te produceren (Sadler, 1989)

Opdracht 3A

Kijkend naar je eigen vak; hoe zou jij leerdoelen en succescriteria verhelderen met je leerlingen?

- Noteer ieder idee op een aparte post-it.
- Plak de post-it's op de poster van jouw groep.
- Bekijk elkaars ideeën

Opdracht 3B

Plenaire terugkoppeling over leerdoelen en succescriteria verhelderen.

- Wat was een eye-opener?
- Welk idee wil je in de komende weken zeker gaan uitproberen?

Reacties ontlocken en bewijs verzamelen

Exit tickets

Referenties

Publicaties:

Carless, D. & K.K.H. Chan (2016). [Managing dialogic use of exemplars](#). Assessment and Evaluation in Higher Education.

Gulikers, J. & Baartman, L. (2017). [Doelgericht professionaliseren: formatieve toetspraktijken met effect! Wat DOET de docent in de klas?](#) NRO-PPO.

Leahy, S., et al. (2005). [Classroom assessment: Minute by minute, day by day](#). Assessment to Promote Learning, 63, 19-24.

van Merriënboer, J. J. G., & Kirschner, P. A. (2007). [Ten Steps to Complex Learning. A Systematic Approach to Four-Component Instructional Design](#). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Sadler, D. R. (1989). [Formative assessment and the design of instructional systems](#). Instructional Science, 18, 119–144.

Video's

Video Dylan Wiliam (unpacking formative assessment): <https://vimeo.com/130201029> .

Video Dylan Wiliam over relatie drie meest kostenbesparende strategieën en formatief evalueren: <http://www.podcasts.ox.ac.uk/formative-assessment-confusions-clarifications-and-prospects-consensus> (49m48s – 50m29s).

Video David Carless exemplars: <https://www.youtube.com/watch?v=l4Yyj4v7Gfw> .

Assessment for learning: sharing learning objectives and outcomes: <http://oer.educ.cam.ac.uk/wiki/Video/Pedpack2-12.m4v>

Video Science: Assessment for Learning: sharing learning objectives and outcomes: <https://www.youtube.com/watch?v=8diVTayHxpk> .

Video ICT: Assessment for Learning: sharing learning objectives and outcomes: <https://www.youtube.com/watch?v=Vrtt3PMD5Ro> .

Video Nederlands: SLO. (unpublished).

UNIVERSITEIT
TWENTE.

slo

nationaal expertisecentrum
leerplanontwikkeling

Universiteit Maastricht

informED

informed education (geïnformeerd onderwijs)

Professionaliseringstraject voor docenten in het VO